

Choreograaf en artistiek leider van het Scapino Ballet Ed Wubbe (1957) is zoals hij zegt 'een late beginner'. Pas op zijn 18de begon hij met dansen, vier jaar geleden werd hij voor het eerst vader.

TEKST: MINOU OP DEN VELDE. BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN

Ed Wubbe → *Bezit betekent zorg, verantwoordelijkheid, en moeten. Het beknot je vrijheid* →

Boomknuffelaar "Deze steen kocht ik voor mijn moeder, een paar jaar voordat ze overleed, in 2002. De kanker begon in haar longen, later zat het overal. Ik gaf haar die steen omdat ik hoopte... tja ik wilde alles proberen om te zorgen dat ze beter werd! Als ik in het bos loop knuffel ik bomen. Eerlijk waar! Daar maken we altijd geintjes over. Ik ben totaal nuchter, maar ik geloof echt dat een sinaasappel of een boom één brok gebalde energie is. Ik kom uit een katholiek gezin, maar mijn vader is daar al jong mee gekapt. Hij geloofde dat de natuur God is, en dat geloof ik ook. Die steen was ook bedoeld als symbolische aanmoediging: kom op! Mijn moeder

reageerde nuchter, ze zei leuk jongen, maar ze hield hem echt niet de hele dag bij zich. Daar was ze totaal niet van, haha. Natuurlijk kon dat ding ook geen wonderen verrichten. Mijn moeder werd maar 69." ▶

Met de gordijnen open

“Mijn uitzicht omvat alle iconen van Rotterdam. De Erasmusbrug, de hefbrug, de SS Rotterdam, Hotel New York en de Euromast. Fenomenaal. Prachtig licht. Rotterdam is mijn stad sinds 1981. Als kind woonde ik in een groene buurt in het centrum van Amstelveen. Ik zou niet in een rijtjeshuis kunnen wonen, in een keurig straatje in de provincie. Wij zien onze burens nooit. Dat bevalt me. Wij doen nooit de gordijnen dicht.”

Lef “Ik ben altijd gek geweest op geschiedenis en aardrijkskunde. Deze Bosatlas uit mijn middelbare schooltijd gebruik ik nog steeds. Ik hoef niet zo nodig door Nepal te trekken, ik heb vliegangst. Ik reis liever door te lezen. Vooral de VOC-tijd intrigeert me. Dorpsjongens van 22 die als kapitein van een schip naar Indië gingen met 300 man onder zich. Het lef dat ze hadden om zich in het onbekende te storten spreekt me ontzettend aan.” ▶

Late beginner “Mijn dochter is 4. Dit tegeltje was het geboortekaartje. Marlies doet de meeste zorgtaken, ik ben de stoeivader. Ik vind het geweldig dat ik dit mag meemaken, maar ik werk tachtig uur per week, en 's avonds ben ik kapot, haha. In 2012, na de laatste bezuinigingsronde, hing het voortbestaan van Scapino aan een zijden draadje. Het vechten tegen de Raad voor Cultuur en de politiek vrat me op. Mijn vrouw zei: ‘Pas op, je bent midden vijftig, en we hebben een kind. Je kunt niet blijven doorsjezen en overal van wakker liggen.’ Nu houd ik de weekeinden vrij. Iedereen denkt dat onze dochter een tweede leg is, maar dat is niet zo. Ik ben een late beginner. Marlies was 21 toen ze het gezelschap binnenkwam als

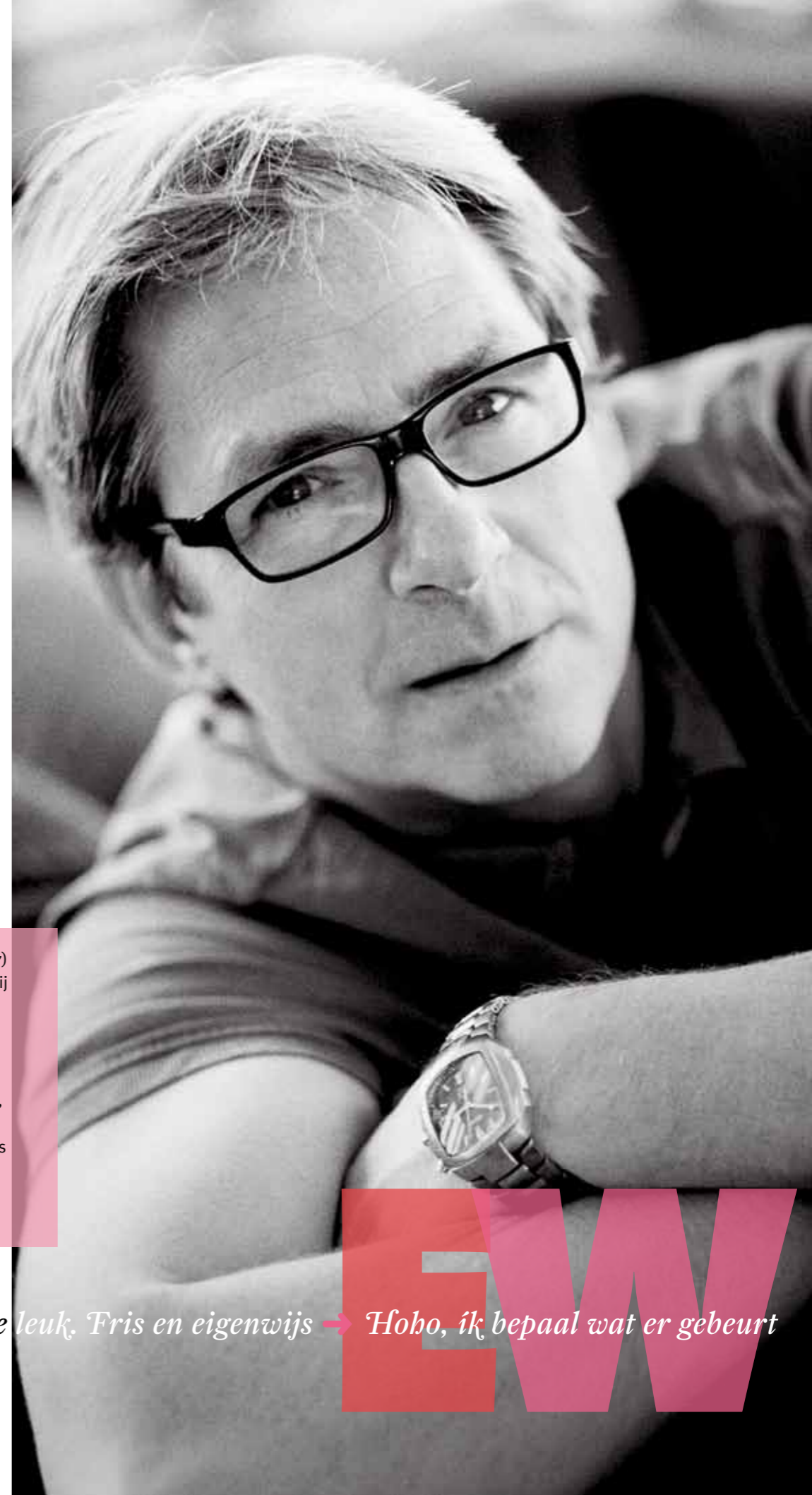
danseres, vijftien jaar geleden. Pas na vijf jaar kregen we iets. Ik voelde aarzeling. Ik ben artistiek leider, en 21 jaar ouder, ik kan toch eh... moeilijk op elke danseres springen die ik aanneem? Ook voor haar is het altijd ingewikkeld geweest, in de kleedkamer met de anderen en met mij als baas. We hebben zelfs eens besloten te stoppen omdat het te veel problemen gaf. Maar ze was te leuk. Fris en eigenwijs.”

Bezit beknot je vrijheid “Dit Moorse paard kocht ik twintig jaar geleden. Loodzwaar en prachtig. Het kostte 800 gulden, een heel maandloon. Ach, ik had kind nog kraai, ik zag wel hoe ik uitkwam. Ik voelde me nooit arm, maar ik had ook geen behoeftes. Om me heen zie ik veel mensen bezit najagen, een boot, een tweede huis... Mijn vrouw en ik hebben tijdens de crisis besloten dat we niks willen bezitten. Dat meer meer, hebben hebben, staat ons tegen. Als wij simpele dingen doen, zoals fietsen of wandelen, voelen we ons het best. Ons zeiljachtje hebben we verkocht. Ik voelde me er alleen maar schuldig bij, omdat ik er geen tijd meer voor had. We wonen in een flat omdat we geen tuin willen, ook al hebben we nu een kind. Bezit betekent zorg, verantwoordelijkheid, en moeten. Het beknot je vrijheid.”

Choreograaf Ed Wubbe (1957) groeide op in Amstelveen. Hij deed de Scapino Ballet-academie en was een paar jaar danser. In 1993 werd hij artistiek directeur van het Scapino Ballet in Rotterdam, waarvoor hij een heel nieuw repertoire ontwierp. In juni is de voorstelling *Twools 16* te zien. Zie de speellijst op Scapinoballet.nl

EW

Als ik in het bos loop knuffel ik bomen. Eerlijk waar! → Het gaf veel problemen maar Marlies was te leuk, Fris en eigenwijs → Hoho, ik bepaal wat er gebeurt

Mijn broers voetballen

“Dit album is het enige wat rest van mijn jaren als danser. Dit was in 1976, ik was 19. Als kind had ballet een magische aantrekkingskracht op mij. Maar vader werkte bij KLM, als vliegtuignavigator, moeder was thuis met mij en mijn drie broers. Een ruimdenkend gezin, maar geen milieu waarin je als jongen op ballet kon. Mijn broers voetballen allemaal. Ik was een dwars kind dat zich afzette en anders wilde zijn. Ik speelde in een beatbandje en zette achter de naaimachine zelf een jas in elkaar. Eigenlijk zou ik bouwkunde gaan studeren. Een vriendin nam me mee naar *Romeo en Julia* van het Nationale Ballet, en daarna wilde ik danser worden. Ik was al 18. Het viel me tegen hoe stijf ik bleef. Na de academie ging ik bij de junioren van het Nederlands Dans Theater. Maar ze vonden me technisch niet goed genoeg voor het grote gezelschap. Kan ik dan misschien een stuk maken? vroeg ik. Dat mocht, en ik vond het meteen leuk. Dans máken bleek mijn roeping.”

Opwinding “In deze stoel hebben mijn ouders voor het eerst gevreeën. Hij stond bij mijn oma, die daar altijd over gniffelde. Het is een oude rookstoel, een mooi simpel ontwerp uit 1935. Ik kom uit een warm gezin, maar we knuffelden nooit. Hooguit een beetje stoeien met mijn vader. Kil, vond mijn vrouw het. Maar zo ging dat in de jaren 50. Ik zeg nog steeds u tegen mijn vader. Als kleuter

zat ik op de nonnenschool en daarna op de broederschool. De sfeer was heel repressief. De havo was gemengd, en veel vrijer. Maar mijn leven in Amstelveen was erg keurig, verantwoord en beschermd. Toen ik naar de theaterschool ging kwam ik terecht in een compleet nieuwe, verwarrende omgeving met totaal andere codes. Een besloten wereld, heel gedisciplineerd, maar ook vrij, opwindend, en fysiek. Opeens moest ik gemengd douchen, wat een shock! Het waren de jaren 70 natuurlijk. Ik moest even schakelen, jesus, in het begin geneerde ik me als ik die kleedkamer vol ballerina's binnenkwam. Maar na een paar maanden voelde ik me helemaal thuis.”

Tegen de schenen “Dit is de eerste prijs die ik kreeg als choreograaf, in 1986. 29 was ik. Ik had veel bravoure toen, flapte er heftige dingen uit. Het moest allemaal anders, vond ik. Je moet natuurlijk *guts* hebben als je het Scapino Ballet wilt leiden. Maar het kwam pedant en gepeperd over. Ik heb jarenlang een hoop tegenstand gehad van de pers. Je had het Nederlands Danstheater en Het Nationale Ballet, en men vond dat Scapino in de marge

moest blijven. ‘Leuk voor de jeugd’. Daar nam ik geen genoegen mee. Hoho, ik bepaal wat er gebeurt! Scapino was neoklassiek georiënteerd, een beetje braaf, en ik wilde spannende dingen doen. Met mijn eigenwijsheid trapte ik sommige *eminences grises* tegen de schenen. Inmiddels ben ik 57, maar ik probeer in mijn manier van denken nog steeds bij de jonge garde te horen. Nu heb ik soms zelf met jonge mensen te maken van wie ik denk: hoho. Grote mond, eigenwijs, afzetten. Als ik choreografen vraag een stuk te maken, verwacht ik dat ze rekening houden met het belang van het gezelschap. Wij staan op de grote tonelen en willen een groot publiek bereiken. Een ballet mag experimenteel en avontuurlijk zijn, maar het moet toegankelijk blijven. Als een choreograaf op de millimeter gaat werken, abstract met piepknor muziek, dan vind ik me op. Dat vind ik dom.”

Even bijblijven “Deze mountainbikes waren het eerste wat we samen kochten. Marlies is ontzettend fit. Ik dacht: ik moet wel even bijblijven, haha. Door ons leeftijdsverschil werd ik me nog bewuster dat ik gezonder moest leven. Ik stopte met roken en ging biologisch eten. Twee keer per week doe ik bikramyoga, net als zij.”

Ik heb vliegangst. Ik reis liever door te lezen → Wij zien onze burens nooit. Dat bevalt me → Op de theaterschool moest ik gemengd douchen. Wat een shock!